- **د برخه: د مصارفاتو یا لګښتونو یادښتونه**

- **لومړی لوست:** په خالصو ارزښتونو، نقدي او دوران کي ارزښتونو، د عاید د حساب په صورت پوهیدل او د کمپیوټري یادښتونو حفظ یا ساتل

- تصنيفي حساب درلودل (Accrual accounting)
- دارائی يا شتمني (Assets)
- نقدي حساب درلودل (Cash accounting)
- نقدي او په دوران کي صورت حساب (Cash flow statement)
- جاري شتمني (Current asset)
- جاري واجب الادا پوروونه يا قرضونه (Current liabilities)
- مخارجات لګښتونه (Expenditures)
- د لاسته راالونکی حساب صورت (Income statement)
- واجب الادا قرضونه يا پوروونه (Liabilities)
- سوچه عايد يا لاسته راتلنه (Net income)
- د خالص ارزښت د حساب صورت (Net worth statement)
- غير جاري شتمني (Non-current asset)
- غير جاري قرضونه يا پوروونه (Non-current liabilities)
- عايد لاسته راوړنه (Revenue)

د خالص يا سوچه ارزښت صورت حساب

- د خالص ارزښت صورت په يوه وخت په يوه ورکړى شوي نقطه کي د يوه تجارت د مالي صحت ښکاره کولو ځخه عبارت دي.
- الف: د خالص ارزښت صورت حساب د يوه تجارت د تعين کونکی له توانايي ځخه د قرضونو په وړاندې کولو سره د تولې شتمنۍ له پلورلو ځخه عبارت دي.

دارائی یا شتمني

- شتمني د یوه تجارت له ارزښت لرونکو شیانو څخه عبارت ده.

واجب الادا قرضونه(پورونه)

- واجب الادا قرضونه يا پورونه:له اجباري قرضونو څخه عبارت دي چي د يوه کال په موده کي او له هغې نه په کمې موده کي ورکول کيږي.

دارائی پاشتمني

- جاري شتمني: له هغو شیانو یا اقلامو څخه عبارت ده چي تر مالکیت لاندې قرار ولري او په یو کال کي تري استفاده شوي وي او یا هم نقد یوکال په موده کي راګرځي.
- غیر جاري یا طولاني شتمني: له هغو شیانو څخه عبارت دي چي له یوکال نه په ډیر موده کي یي ګټور عمر درلودلی وي.

جاري دارائی(شتمني)

- نقدي پيسي
- بانکي حسابونه
- د پس انداز حسابونه
- د څارويو د اوبو لوښي
- د څارويو خوراکه
- په ځمکه کي کښت کړل شوي محصولات
- لوازم او تجهيزات
- برابر شوي لګښتونه
- د اصولو کولو وړ حسابونه
- په زيرمه ځايونو کي محصولات

غير جاري دارائی(شتمني)

- لوازم
- ساختمان يا ودانۍ
- ځمکه
- د نسل اخستنې لپاره څاروي
- انکشافات يا پرمختګونه
- عراده جات يا موټري

واجب الادا قرضونه(پورونه)

- جاري قرضونه يا پورونه له لنډ مودتو قرضونو څخه عبارت دي او يا هغه قرضونه چي د يوه کال نه د کمې مودې لپاره اخستل شوي وي.
- غير جاري يا د اوږدې مودې قرضونه يا پورونه: له هغو قرضونو يا پورونو څخه عبارت دي چي له يوه کال نه وروسته ورکول کيږي.

جاري واجب الادا قرضونه(پورونه)

- د بيرته ورکونې حسابونه
- هغه قرضي يا پورونه چي د يوه کال په جريان کي ورکول کيږي
- زيات کړی شوی مفاد يا ګټه
- د اوږد مهالو قرضو يا پورونو جاري برخه

غيرجاري واجب الادا قرضونه(پورونه)

- اوږد مهالی قرضونه(پورونه): هغه قرضونه یا پورونه دي چي د یوه کال په موده کي ورنه کول شي.

- گروی (د ځمکي یا کور)

د یوه خالص ارزِښت د صورت حساب منځ پانګي

- مجموع شتمني = جاري شتمني + غير جاري شتمني
- د واجب الادا قرضونو يا پوروونو مجموعه= جاري پورونه + غير جاري پورونه
- خالص ارزښت = مجموعي شتمني – د واجب الادا قرضونو يا پوروونو مجموعه

د لاسته راوړني صورت حساب

- **صورت حساب**:له يوه مالي سند يا وسيلي نه عبارت دي چي د يوه وخت له تيريدو نه وروسته د يوه تجارت ګټه يا تاوان ښکاره کوي

په محاسبه کي زیاتیدنه یا جمع کیدل

- نقدی محاسبه : په دې معني سره چي لاسته راوړني او لګښتونه د مونې په وخت کي او یا دهغې د ورکولو په وخت کي ثبت شوي دي.
- په محاسبه کي زیاتیدل یا جمع کیدل: په دي معني سره دي چي لاسته راوړني او لګښتونه د مونې په مهال او یا د خدماتو او تولیداتو د تحویل په وخت کي ثبت شوي وي. او د محاسبې تجمع همدارنګه په شتمنۍ او پورونو کي د تغیراتو ښودونکې ده.

د لاسته راغلی صورت حساب منځ پانګي

- عاید: د سرته رسیدلو خدمتونو له نقدي پیداوار نه عبارت دی، پلورل شوي تولیدات او نورو څخه.
- لګښتونه: د خدمتونو، وسایلو یا پیرودل شوو منابعو او نورو لپاره د پیسو له ورکولو نه عبارت دی.
- خالصه لاسته راوړنه:د حاصلاتو څخه د لګښتونو د تفریق څخه عبارت ده.

دوراني او نقدي صورت حساب

- نقدي او دوراني صورت حساب:له يوه مالي راپور نه عبارت دى چي رسيدونه او لګښتونه د يوه تجارت وروستنه له وخت تيريدو څخه ثبت کوي. معمولاً د يوه کال په جريان کي يعني ديوه کال کامل راپور ياد داشت کوي.
- دوران او نقدي حساب د يوه تجارت له دي توانايي نه عبارت دى کوم د هغې مالي ضروريات يا اړتياوي پوره کړي.

له کمپیوټري یادښتونو څخه استفاده کول

- د اختصاص ورکړی شوی خوراکي نظارت کول
- په لویو تجارتونو او عادی کار او کسب کي د تغیراتو پلان
- د محاسبوي او معلوماتي مالیاتو ثبت کول
- په بازار موندلو کي مرسته کول د تولیداتو لپاره د قیمتونو د تحلیل له لاري او د مارکیټ د غوښتني د میلان په اساس
- د کارکونکو لپاره مهال ویش
- د مالي صورت حساب تهیه کول
- پیگردی صورت اموال

د لوست تکرار او لنډیز

- د خالص ارزښت صورت حساب څه دی؟
- د لاسته راوړني صورت حساب څه دی ؟
- دوراني او نقدي صورت حساب څه دی ؟
- د یوه تجارت مالک یا خاوند په څه ډول سره کولی شي چي د کمپیوټري یادښتونو له ساتنې څخه استفاده وکړي؟